

4 Νοεμβρίου 2019

Πατήρ Ευσέβιος Βίττης: Ένα αγλαόκαρπο δέντρο της Εκκλησίας! (Στέλιος Κούκος)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)



Ο π. Ευσέβιος Βίττης.

Δέκα χρόνια από την κοίμησή του

Ο Γέροντας, π. Ευσέβιος Βίττης (1927-2009) αποτελεί ένα ακόμη λαμπρό και ιδιαίτερο κεφάλαιο ανάμεσα στις φωτεινές προσωπικότητες της Ορθόδοξης Εκκλησίας, που λάμπρυναν και ευλόγησαν με την παρουσία τους και το πέρασμά τους τον ιδιαίτερα σκοτεινό και απάνθρωπο 20ό αιώνα.

Τέτοιες πυρφόρες μορφές του ουρανού στην γη, αντίδωρα του Θεού στις απεγνωσμένες ψυχές του αιώνα που μας πέρασε, ήταν και οι νέοι αγιορείτες άγιοι μας, που πρόσφατα αποφάσισε το Οικουμενικό Πατριαρχείο να αγιοκατατάξει, και ο σεπτός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαίος ανακοίνωσε από το βήμα του Άθωνα! Από πού αλλού;

Στο ίδιο, το αέναο εργαστήρι αγιότητας στο οποίο κατεργάστηκαν οι νέοι άγιοι μας την μέθεξή τους με τον Θεό!

Και να, λοιπόν, μία ακόμη χαριτωμένη ψυχή, ολοζώντανη και αναστημένη -που δεν μπόρεσε και δεν μπορεί να την καταναλώσει ο θάνατος- όπως αναδύεται μέσα από την παγκόσμια μνήμη και το συναξάρι του κόσμου. Έτοιμη και αυτή να μαρτυρήσει πως παράλληλα με την αγωνία και τον τρόπο της εποχής και του αιώνα, υπάρχει και η πλήρης χάριτος Θεανθρώπινη εκδοχή της ιστορίας. (Το ποικίλο συγγραφικό και μεταφραστικό έργο του π. Ευσεβίου αποτελεί μιας πρώτης τάξης πρόταση για την ψαύση του κόσμου αυτού).

Και πάνω σ' αυτήν την εκδοχή της ιστορίας και στο πρόσωπο του Αγαπημένου των αγίων και της Εκκλησίας, του Ιησού Χριστού, η απελπισία γίνεται προνόμιο και το προνόμιο δυνατότητα αλλά και υποχρέωση και προσφορά. Και, έτσι, ο κόσμος μπορεί να υπάρξει «Δι' ευχών των αγίων», όπως το μαρτυρεί η παράδοση της Εκκλησίας, αλλά και το όμορφο και απρόοπτο τραγούδι με τον ίδιο ακριβώς τίτλο «Δι' ευχών των αγίων» της κ. Λίνας Νικολακοπούλου που έγραψε τους στίχους: «Δι' ευχών των αγίων ημών/ στους ναούς των μεγάλων λυγμών/ Δι' ευχών των αγίων της γης/ ορατής και αοράτου πληγής.// Δι' ευχών των αγίων που κλαίς/ που μπορείς σ' αγαπάω να λες/ Δι' ευχών των αγίων κι αεί με Θεού πνοή».

Και να, που οι στίχοι αυτοί ίσως να αποτελούν και την καλύτερη εισαγωγή για αυτήν την ιδιαίτερα ευαίσθητη, χαριτωμένη, μυστική και οσιακή ψυχή που μαρτύρησε την ανθρωπιά ως θυσιαστική προσφορά και την Θεανθρώπινη αντίληψη και ευλογία ως πνευματική γεύση και φωτεινή παρουσία. Και μάλιστα στα σύγχρονα σκοτάδια, με την εξίσου επικίνδυνη ελαφράδα, που έχει επικαλύψει την τραγική και σχεδόν απαραμύθητη ζωή μας.

Ο πατήρ Ευσέβιος έζησε για πολλά χρόνια εκτός Ελλάδας και μας ήταν γνωστός

μόνον μέσα από τα βιβλία που έγραψε ο ίδιος, αλλά και από μεταφράσεις ξένων συγγραφέων: τους “Δείχτες πορείας” του άδικα και πρόωρα χαμένου γενικού γραμματέα του ΟΗΕ, Νταγκ Χάμμερσκελντ, βραβευμένου μετά θάνατο με το βραβείο Νόμπελ Ειρήνης, τον “Δρόμο των ασκητών” του Τίτο Κολιάντερ, τον “Αυτοκράτορα της Πορτογαλίας” της επίσης νομπελίστριας Σέλμα Λάγκερλεφ.

Και βέβαια γνωρίζαμε πως έδινε την μαρτυρία αλλά και την ευλογία της Ορθοδόξου εκκλησίας στις Σκανδιναβικές χώρες και ιδιαίτερα την Σουηδία. Ήταν ένα μικρός παράκλητος σε αυτόν τον κόσμο του βορρά, στον οποίο είναι γνωστό πως τα υπαρξιακά αδιέξοδα, η απόγνωση από την ζωή χωρίς Θεό δεν είναι καθόλου καλός σύμβουλος για πολλά πράγματα...

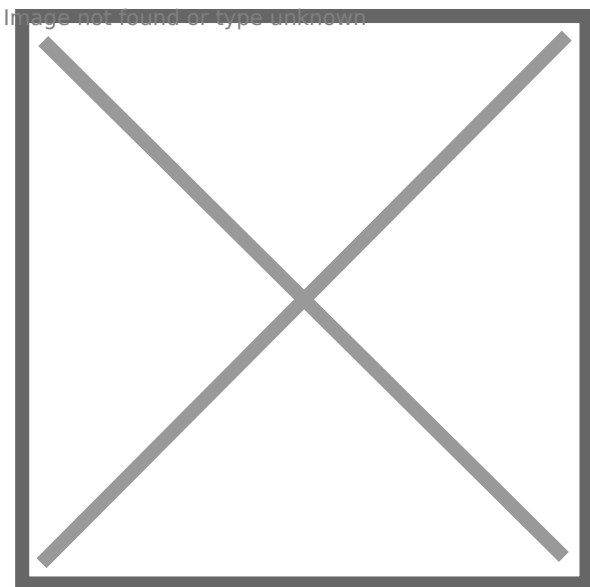
Ο π. Ευσέβιος, η λεπτή, ευαίσθητη και μυστική αυτή ψυχή έζησε την τραγικότητα του κόσμου μέσα από τις προσωπικές του εμπειρίες ως παιδί της γερμανικής κατοχής, αλλά και ως φοιτητής την περίοδο του ελληνικού εμφυλίου πολέμου. Προφανώς, η ευρυμάθεια και η γλωσσομάθειά του άριστου αυτού αποφοίτου της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών τον έφερε σε επαφή και με τα κεφάλαια της παγκόσμιας βιβλιογραφίας, στα οποία γίνεται αντιληπτή η απελπισία της Δύσης που γέννησε τόσα δεινά στα πρόσωπα, στις κοινωνίες της και σε όλη την ανθρωπότητα. Ένα διάχυτο και χειροπιαστό εγκληματικό θέατρο του παραλόγου όπως αποκάλεσαν χαρακτηριστικά και ένα είδος θεατρικών έργων.

Εντούτοις, ο ίδιος δεν φοβήθηκε την πρόκληση του μεγάλου κενού της Δύσης – “είναι ένα απέραντο νεκροταφείο” έγραψε ο Ντοστογιέφσκι – και βρέθηκε εκεί για να προσφέρει σε αναξιοπαθούντες: φτωχούς, άστεγους, πεινασμένους μέσα από οργανωμένες δομές όπως του αββά Πιέρ στην Γαλλία. Αργότερα όμως και προσωπικά σε διάφορες σκανδιναβικές χώρες. Φιλανθρωπικό έργο προσέφερε και μέχρι το τέλος της ζωής του μετά την επάνοδο του στην Ελλάδα.

Και όλα αυτά, από τον ίδιο άνθρωπο που μελετούσε συνεχώς και έγραφε πρωτότυπες εργασίες. Και πάντα, με το δικό του ιδιότυπο λόγο που η ποιητικότητα της γραφής του πρόδιδε την ευγένεια και την αλλοιωμένη καλώς ύπαρξη και προσωπικότητα του. Και η χαριτωμένη, ευαίσθητη, ποιητική, ιερατική αυτή ψυχή έγραφε και μιλούσε μετά λόγου γνώσεως χωρίς να αποφεύγει τα δύσκολα.

Μια τέτοια ιδιαίτερη και στιβαρή κατάθεσή του ήταν οι ομιλίες και τα κείμενα του για το βιβλίο της “Αποκάλυψης”. Το βιβλίο που πολύ λίγοι τόλμησαν να προσεγγίσουν. Και να, όμως, που η λυρική αυτή ψυχή τόλμησε να εντρυφήσει σ’ αυτό και να μας δώσει στοιχεία για την προσέγγισή του.

Ένας αγιορείτης κατά τον τρόπο



Πατήρ Ευσέβιος Βίττης.

Ο π. Ευσέβιος χειροτονήθηκε ιερέας το 1965 και οκτώ χρόνια μετά ίδρυσε στο Ρέτβικ, της Βόρειας Σουηδίας το ιερό Ησυχαστήριο του Αγίου Νικολάου, το οποίο λειτουργούσε με Αγιορειτικό τυπικό. Στην Ελλάδα ήλθε το 1980, και ο Δυτικομακεδόνας Ιερομόναχος συνέδεσε πλέον την ζωή του με την Ανατολική Μακεδονία και το Σιδηρόκαστρο. Και πιο συγκεκριμένα το χωριό Φαιά Πέτρα. Αλλά και εδώ ο ζωτικός του χώρος, το κελλί του ήταν και πάλιν αγιορείτικου τυπικού, αφού ήταν άβατο. (Ήταν, λοιπόν, και ο ίδιος αγιορείτης κατά τον τρόπο)!

Παρ' όλα αυτά το έργο του και η προσφορά του στους ανθρώπους της ευρύτερης περιοχής ήταν πολύ μεγάλη αφού έβλεπε, συνομιλούσε και συμπαραστεκόταν ποικιλοτρόπως σε πολλούς ανθρώπους, εξομολογούσε και έκανε υψηλού επιπέδου και πνευματικού ενδιαφέροντος ομιλίες. Έτσι μετέτρεψε την περιφερειακή αυτή πόλη πνευματική πρωτεύουσα, που πραγματικά την ζηλεύαμε.

Όπως έχετε αντιληφθεί και θα δείτε και στο σύντομο βιογραφικό που παραθέτουμε πιο κάτω, ο πατήρ Ευσέβιος ήταν τόσο άνθρωπος της δράσης και της προσφοράς, όσο και εσωστρεφής, άνθρωπος της πνευματικής απομόνωσης και προσευχής.

Μοιάζει, μάλιστα, να επικυρώνει την φράση σύγχρονου αγιορείτη γέροντα που έλεγε «ενώ ησυχάζουμε να δρούμε και ενώ δρούμε να ησυχάζουμε».

Ήταν ένας γνήσιος πνευματικός άνθρωπος ο οποίος “ανακρίνει τα πάντα” και δίνεται στη ζωή και τους ανθρώπους και από την άλλη παραμένει “μόνος προς μόνον”. Μόνος απέναντι στον Θεό.

Ήταν ένας σύγχρονος μυστικός πατέρας, ένα μυστικό στολίδι και κόσμημα του κόσμου.

Και έτσι με τέτοια πρόσωπα όπως ο Γέροντας, π. Ευσέβιος Βίττης, και οι νέοι

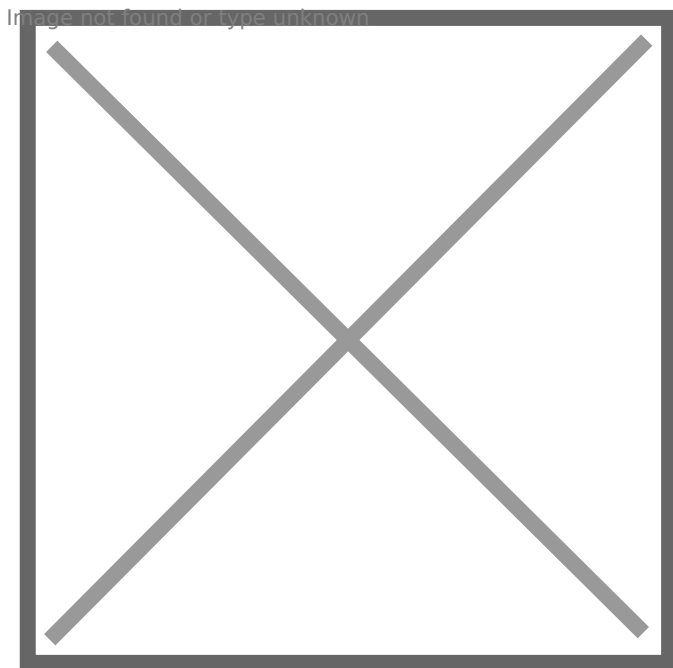
αγιορείτες άγιοι μας, διαψεύδονται και οι δύο εκδοχές της ρήσης του ποιητή, Γιώργου Σεφέρη ότι: η Ορθόδοξη Εκκλησία δεν έχει μυστικούς πατέρες (η πρώτη), ή, πως σήμερα δεν έχουμε τέτοιους πατέρες (η δεύτερη).

Η αλήθεια είναι ότι η Ορθόδοξη Εκκλησία είχε πάντα και θα έχει εσαεί μυστικούς πατέρες. Μόνον που θα γεννιούνται μυστικά, και χωρίς δημοσιότητα, και θα αναδύονται μπρος στα μάτια μας λαμπροφορούντες, όταν η Χάρις του Θεού θα θέλει να μαρτυρήσει την παρουσία τους στον κόσμο. Αυτή δεν αποτελεί ταυτοχρόνως και μία έκφανση και της παρουσίας του Θεού ανάμεσά μας και στην ιστορία;

Ο Γέροντας, π. Ευσέβιος Βίττης, ο πολυγραφότατος αυτός σύγχρονος διακριτικός πατέρας κοιμήθηκε σαν σήμερα πριν δέκα ακριβώς χρόνια. Η παρουσία του ανάμεσά μας παραμένει πάντα το ίδιο ευγενική, ποιητική, διακριτική.

Σαν μια ποιητική έκλαμψη φωτός!

Τον ευχαριστούμε! Την ευχή του.



Ο Γέροντας, Ιερομόναχος, π. Ευσέβιος Βίττης

Ο ασκητής Γέροντας Ευσέβιος γεννήθηκε το 1927 στη Βλάστη της Πτολεμαΐδος. Σπούδασε στη Θεολογική Σχολή Αθηνών, απ' όπου πήρε με άριστα το πτυχίο του το 1950.

Από τα χρόνια των σπουδών του υπήρξε δραστήριο μέλος της Αδελφότητας θεολόγων «Ζωή», όπου εργάστηκε σε υπεύθυνες θέσεις, ενώ παραλλήλως μελετούσε και μάθαινε ξένες γλώσσες.

Αργότερα, όταν αποχώρησε από την Αδελφότητα «Ζωής», πήγε στη Γαλλία εθελοντής στη φιλανθρωπική οργάνωση «Εμμαούς» του αββά Πιερ, βοηθώντας

αστέγους και ανήμπορους.

Το 1963 μετέβη στη Σουηδία εργαζόμενος σκληρά, ενώ ταυτοχρόνως έκανε μελέτες σε πανεπιστημιακά κέντρα. Πρόσφερε τη βοήθειά του στους μετανάστες, εργαζόμενος ως κοινωνικός λειτουργικός και ως αποκλειστικός νοσοκόμος.

Το 1965 χειροτονήθηκε Ιερέας από τον τότε Αρχιεπίσκοπο Θυατείρων Αθηνάγορα. Ως ιερέας πλέον αναλώθηκε στην ιεραποστολική διακονία των Ορθοδόξων στην ευρύτερη περιοχή Σουηδίας, Δανίας, Νορβηγίας. Ποτέ δεν δέχθηκε χρήματα ή μισθό από την ιερατική διακονία του.

Το 1973 ίδρυσε το ιερό Ησυχαστήριο του Αγίου Νικολάου στο Ρέτβικ, στη Βόρεια Σουηδία, 300 χιλιόμετρα από τη Στοκχόλμη, ενώ παράλληλα εργαζόταν ως ξυλουργός σε ένα ίδρυμα. Εκεί τηρούσε το Τυπικό του Αγίου Όρους και όσοι πήγαιναν εκεί έβρισκαν το δρόμο της σωτηρίας, συμμετέχοντας στη λειτουργική ζωή.

Το 1980 επέστρεψε στην Ελλάδα, κάνοντας υπακοή στον πνευματικό του, και εγκαταστάθηκε στο χωριό Φαιά Πέτρα Σιδηροκάστρου, μετά από πρόσκληση του τότε Σεβασμιωτάτου Επισκόπου Ιωάννη.

Εκεί, συμμετέχοντας πάντοτε στις χειρωνακτικές εργασίες, έχτισε με τη βοήθεια των πιστών το Ησυχαστήριο των Αγίων Ιωάννου Χρυσοστόμου, Πρωτομάρτυρος Στεφάνου και Ισαποστόλου Όλγας.

Μετά από κάποιο διάστημα αποσύρθηκε ψηλότερα στο βουνό στη θέση Κρυονέρι, όπου ίδρυσε το Ιερόν Κελλίον των οσίων Σάββα του Ηγιασμένου, Ματρώνης της εν Κωνσταντινουπόλει και των δύο αυταδέλφων, των αγιασθέντων διά της ευχής Μαξίμου και Δομετίου.

Όλα αυτά τα χρόνια αφιερώθηκε στην προσευχή, στην άσκηση, στη μελέτη, στη συγγραφή και εξομολόγηση χιλιάδων ψυχών. Παρά τα προβλήματα υγείας τα τελευταία χρόνια, εξομολογούσε αμέτρητες ώρες με αυταπάρνηση, στο ναό του Αγίου Νεκταρίου στο Σιδηρόκαστρο, στο ναό του Προφήτου Ηλίου στη Φαιά Πέτρα και έκανε κηρύγματα στο Σιδηρόκαστρο και στο χωριό Ηράκλεια.

Ο π. Ευσέβιος έδειχνε ανιδιοτελή αγάπη προς όλους, σεβασμό προς το πρόσωπο του κάθε ιστού. Δεχόταν πλήθος επιστολές και αφιέρωνε πολλές ώρες προσευχής τη νύχτα για τα προβλήματα των ανθρώπων. Έξω από το κελλάκι του είχε στην εξώπορτα της περίφραξης πινακίδα που έγραφε «άβατον», και δίπλα τοποθετημένο ένα γυάλινο βάζο που έγραφε: «Αφήστε το σημείωμά σας - δεν γίνονται δεκτά χρήματα». Ελεούσε με πολύ διακριτικό τρόπο τους πονεμένους. Ήταν ασκητικός στο έπακρο και μεγάλος νηστευτής.

Το 2007 προσβλήθηκε από επώδυνη ασθένεια. Είχε επανειλημμένες εισαγωγές σε νοσοκομεία και χρειάστηκε ειδικές θεραπείες και επεμβάσεις. Όλα όμως τα αντιμετώπισε με υπομονή και καρτερία, σαν τον Ιώβ, του οποίου το βιβλίο είχε ερμηνεύσει. Συνέχιζε δε την ερμηνεία και τα σχόλια πάνω σ' αυτό το βιβλίο, κάνοντας στην κυριολεξία βίωμα αυτά που έγραφε.

Συνέγραψε 20 (είκοσι) πνευματικά βιβλία. Έγραψε επίσης επιστημονικές μελέτες που δημοσίευσε σε διάφορα ελληνόγλωσσα και ξενόγλωσσα επιστημονικά περιοδικά. Συνέγραψε και διατριβή για την Ιωάνναιο ανθρωπολογία
Εκοιμήθη την 4η Νοεμβρίου 2009.